

Cauza C-560/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

26 octombrie 2020

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgericht Wien (Austria)

Data deciziei de trimitere:

25 septembrie 2020

Reclamanți:

CR

GF

TY

Autoritate pârâtă:Landeshauptmann von Wien**Obiectul procedurii principale**

Eliberarea unui permis de ședere

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii, în special a Directivei 2003/86/CE, articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

1) Părinții, resortisanți ai unei țări terțe, ai unui refugiat care și-a depus cererea de azil în calitate de minor neînsoțit și căruia i s-a acordat azil cât timp era minor, pot continua să se prevaleze de articolul 2 litera (f) coroborat cu articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei atunci când refugiatul a împlinit

vârsta majoratului după ce i s-a acordat azilul, dar în cursul procedurii de eliberare a unui permis de ședere părinților săi?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, este necesar ca, în acest caz, părinții resortisantului unei țări terțe să respecte termenul acordat în Hotărârea Curții din 12 aprilie 2018, C-550/16, A și S, punctul 61, de depunere a unei cereri de reîntregire a familiei „în principiu într-un termen de trei luni calculat de la data la care minorului în cauză i-a fost recunoscută calitatea de refugiat”?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, surorii majore a unui refugiat recunoscut, resortisantă a unei țări terțe, trebuie să i se elibereze un permis de ședere direct în temeiul dreptului Uniunii atunci când, în cazul refuzului eliberării unui permis de ședere surorii majorei a refugiatului, părinții acestuia ar fi, *de facto*, obligați să renunțe la dreptul lor la reîntregirea familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, întrucât, din cauza stării sale de sănătate, această soră majoră a refugiatului necesită în mod necesar îngrijire permanentă din partea părinților săi și, pentru acest motiv, nu poate rămâne singură în țara de origine?

4) În cazul unui răspuns afirmativ la cea de a doua întrebare, care sunt criteriile care trebuie luate în considerare pentru a aprecia prezentarea unei astfel de cereri de reîntregire a familiei în termen „în principiu” de trei luni în sensul considerațiilor cuprinse în Hotărârea Curții din 12 aprilie 2018, C-550/16, A și S, punctul 61?

5) În cazul unui răspuns afirmativ la cea de a doua întrebare, părinții refugiatului pot continua să se prevaleze de dreptul lor la reîntregirea familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE atunci când între data la care minorului i-a fost recunoscută calitatea de refugiat și data cererii lor de reîntregire a familiei s-au scurs trei luni și o zi?

6) În cadrul unei proceduri de reîntregire a familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, un stat membru poate, în principiu, să impună părinților refugiatului îndeplinirea condițiilor prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE?

7) Impunerea îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE este condiționată, în cadrul unei reîntregiri a familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, de aspectul dacă, în sensul articolului 12 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 2003/86/CE, cererea de reîntregire a familiei a fost depusă în termen de trei luni de la data recunoașterii statutului de refugiat?

Dispozițiile comunitare invocate

TFUE, în special articolul 20

Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei, în special articolele 2, 4, 7, 9

Dispozițiile de drept internațional invocate

Convenția europeană a drepturilor omului – CEDO, articolul 8

Dispozițiile naționale invocate

Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (Legea privind stabilirea și șederea, denumită în continuare „NAG”), în special articolele 2, 11, 46

Asylgesetz (Legea privind azilul, denumită în continuare „AsylG”), în special articolele 34, 35

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Pe rolul Verwaltungsgericht [Tribunalul Administrativ Regional, Austria] sunt pendinte trei proceduri de eliberare a permiselor de ședere în temeiul articolului 46 alineatul (1) punctul 2 din NAG. Aceste trei proceduri privesc părinții (CR și GF) și sora majoră (TY) a lui RI, recunoscut ca refugiat în Austria. În cererile lor, aceștia solicită reîntregirea familiei cu RI. Toate persoanele menționate sunt cetățeni sirieni.
- 2 RI a sosit în Austria la 31 decembrie 2015, în calitate de minor neînsoțit, iar la 8 ianuarie 2016, acesta a depus o cerere de protecție internațională. Prin decizia Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Oficiul Federal pentru Străini și Azil, Austria) notificată la 5 ianuarie 2017 – care, potrivit legislației austriece, a rămas definitivă la 2 februarie 2017 –, lui RI i s-a recunoscut calitatea de refugiat.
- 3 La 6 aprilie 2017, CR, GF și TY au depus cereri de reîntregire a familiei cu RI în temeiul articolului 35 din AsylG. Aceste cereri au fost respinse prin decizia Ambasadei Austriei la Damasc, notificată la 29 mai 2018, pentru motivul că RI împlinise între timp vârsta majoratului. Această decizie a rămas definitivă la 26 iunie 2018.
- 4 Prin e-mailul din 11 iulie 2018, CR, GF și TY au prezentat cererile de reîntregire a familiei în cauză, în temeiul articolului 46 alineatul (1) punctul 2 din NAG, invocând astfel drepturile lor întemeiate pe Directiva 2003/86/CE și, în ceea ce o privește pe TY, pe articolul 8 din CEDO. Aceste cereri au fost respinse prin deciziile din 20 aprilie 2020 ale Landeshauptmann von Wien (șeful guvernului landului Viena) pentru motivul că cererea nu fusese introdusă „în termen de trei luni de la data recunoașterii statutului de refugiat”. Aceste decizii au făcut obiectul unei acțiuni formulate în termen și admisibile, în fața Verwaltungsgericht Wien [Tribunalul Administrativ din Viena, Austria]. La 3 septembrie 2020, acesta a desfășurat o ședință publică de audiere a pledoariilor în acțiunile conexe.

- 5 Pe baza rezultatelor anchetei, este cert că reclamanții CR, GF și TY nu sunt în măsură să furnizeze dovezi privind existența unei locuințe considerate normale în Austria, a unei asigurări obligatorii de sănătate în Austria și a unor resurse stabile și constante. În plus, nu se contestă că TY suferă de paralizie cerebrală și că este dependentă, în mod permanent, de un fotoliu rulant, precum și de asistență pentru alimentație și îngrijire personală zilnică. În principal, aceasta este îngrijită de mama sa CR și, în plus, nu poate recurge la o rețea de asistență socială la locul său de reședință actual. TY nu ar putea fi lăsată singură de părinții săi în Siria.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 6 Reclamanții din acțiunea introdusă în fața Verwaltungsgericht Wien deduc din Hotărârea A și S, punctul 34, că, în cazul unei cereri de reîntregire a familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, persoanelor care au depus cererea nu li se poate impune furnizarea dovezilor menționate la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE, care sunt prevăzute de legislația austriacă.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 7 În prezentele proceduri, Verwaltungsgericht Wien ridică, în principiu, problema dacă persoanele care au depus cererea pot beneficia de drepturile prevăzute de Directiva 2003/86/CE, deși refugiatul RI a împlinit între timp vârsta majoratului. În Hotărârea A și S, Curtea a precizat că trebuie să fie calificat drept „minor”, în sensul articolului 2 litera (f) coroborat cu articolul 10 alineatul (3) litera (f) din Directiva 2003/86/CE, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid cu vârsta sub 18 ani la momentul intrării sale pe teritoriul unui stat membru și al depunerii cererii sale de azil în acest stat, dar care, în cursul procedurii de azil, împlinește vârsta majoratului și căruia i se recunoaște, ulterior, statutul de refugiat.
- 8 Cu toate acestea, în prezentele cauze – spre deosebire de situația de fapt aflată la originea Hotărârii A și S –, resortisantul țării terțe nu a împlinit vârsta majoratului în cursul procedurii de azil, ci abia în cursul procedurii de reîntregire a familiei în sensul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE. Având în vedere considerentele Curții din Hotărârea A și S, pentru Verwaltungsgericht Wien este evident că considerațiile expuse în hotărârea menționată pot fi transpuse în astfel de cazuri precum în speță (de asemenea, considerațiile prezentate în Hotărârea Curții din 16 iulie 2020, C-133/19, B.M.M. și alții, sugerează că în contextul Directivei 2003/86/CE, împlinirea vârstei majoratului pe durata unei proceduri în curs nu trebuie, în principiu, luată în considerare, ci, mai degrabă, trebuie avută în vedere calitatea de minor de la data depunerii cererii). Prima întrebare este adresată în contextul lipsei, până în prezent – în măsura în care acest lucru este cunoscut de Verwaltungsgericht Wien –, a unei jurisprudențe a Curții în această privință.

- 9 În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, Verwaltungsgericht Wien ridică în continuare problema dacă trebuie transpuse în prezenta situație considerațiile expuse la punctul 61 din Hotărârea A și S potrivit cărora cererea de reîntregire a familiei formulată în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE trebuie, în principiu, să fie depusă într-un termen de trei luni calculat de la data la care minorului în cauză i-a fost recunoscută calitatea de refugiat (a doua întrebare). Dat fiind că, în prezentele cauze, împlinirea vârstei majoratului a intervenit după recunoașterea calității de refugiat, ar fi de asemenea posibil ca un astfel de termen să nu înceapă să curgă decât de la data împlinirii vârstei majoratului de către refugiat și că o cerere de reîntregire a familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, depusă la o dată la care refugiatul era încă minor, să fie, în orice caz, depusă în termen; aceasta este situația indiferent de contextul temporal în care se înscrie depunerea cererii la data recunoașterii azilului.
- 10 În cazul unui răspuns afirmativ și la cea de a doua întrebare, potrivit Verwaltungsgericht Wien, nu reiese din jurisprudența Curții care sunt criteriile care permit să se aprecieze respectarea unui termen „în principiu” de trei luni (a patra întrebare).
- 11 În prezentele acțiuni, între data acordării azilului minorului și data cererilor de reîntregire a familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE s-au scurs trei luni și o zi. Verwaltungsgericht Wien ridică problema dacă în acest mod este respectat termenul „în principiu” de trei luni menționat la punctul 61 din Hotărârea A și S (a cincea întrebare).
- 12 În acest context, Verwaltungsgericht Wien consideră că nu se poate reproșa persoanelor care au depus cererea că, la data depunerii cererii de reîntregire a familiei, au recurs la calea de atac corectă potrivit legislației austriece a cererii prevăzute la articolul 35 din AsylG, care a fost respinsă ulterior ca urmare a împlinirii între timp a vârstei majoratului de către refugiat, persoanele care au depus cererea neavând, în mod natural, nicio influență asupra datei de soluționare a cererilor lor. În sfârșit, cererile ulterioare de reîntregire a familiei în discuție în temeiul articolului 46 alineatul (1) punctul 2 din NAG au fost depuse imediat după respingerea cererilor formulate în temeiul articolului 35 din AsylG, astfel încât, în speță, Verwaltungsgericht Wien nu poate recunoaște o tardivitate, iar problema dacă cererile de reîntregire a familiei au fost depuse, în principiu, în termen de trei luni de la acordarea azilului nu poate privi, așadar, decât prima cerere de reîntregire a familiei în temeiul articolului 35 AsylG, depusă la trei luni și o zi de la acordarea azilului minorului.
- 13 Verwaltungsgericht Wien nu poate deduce din punctul 34 al Hotărârii A și S sau dintr-un alt pasaj că, în cadrul unei cereri de reîntregire a familiei formulate în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, persoanelor care au depus cererea nu li se poate impune furnizarea dovezilor prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE (a se vedea punctul 6 de mai sus). Articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE

garantează reîntregirea familiei pentru rudele de gradul întâi pe linie ascendentă directă, fără a fi aplicate condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (a). Cu alte cuvinte, nu este necesar ca rudele să se afle în întreținerea susținătorului reîntregirii și ca acestea să nu beneficieze de sprijinul familial necesar în țara de origine. Cu toate acestea, Verwaltungsgericht Wien nu poate deduce motivele pentru care cerințele impuse la articolul 7 din Directiva 2003/86/CE nu sunt, în principiu, aplicabile reîntregirii familiei în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, nici din modul de redactare a acestei dispoziții, nici din economia Directivei privind reîntregirea familiei [a se vedea, în schimb, cazurile de reîntregire a familiei prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE, pentru care, conform articolului 12 alineatul (1) primul paragraf din aceasta este exclusă în mod expres aplicarea articolului 7 din Directiva 2003/86/CE]. Aceasta a determinat adresarea celei de a șasea întrebări.

- 14 În continuare, Verwaltungsgericht Wien ridică problema dacă impunerea furnizării unor astfel de dovezi depinde de aspectul dacă cererea de reîntregire a familiei a fost depusă în termen de trei luni de la data recunoașterii statutului de refugiat, astfel cum este prevăzut la articolul 12 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 2003/86/CE. Termenul menționat la acest articol ar putea, în contextul său sistematic, prin trimiterea efectuată la primul paragraf, să vizeze numai membrii de familie menționați la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE. Dispoziția poate fi însă interpretată și în sensul că aceasta se aplică oricărei cereri de reîntregire a familiei (în acest sens ar putea fi înțeleasă Hotărârea Curții, C-380/17, KB, punctele 46 și 47), astfel încât cea de a șaptea întrebare urmărește obținerea unei clarificări a interpretării articolului 12 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 2003/86/CE.
- 15 Legislația austriacă nu consideră sora susținătorului reîntregirii ca fiind membru de familie. În această privință, Austria nu a făcut uz de posibilitatea prevăzută la articolul 10 alineatul (2) din Directiva 2003/86/CE. Reclamanții susțin în fața Verwaltungsgericht Wien că îngrijirea surorii majore nu este asigurată în țara de origine, că alte rude nu locuiesc în țara de origine și că, în consecință, sora depinde în mod necesar de continuarea îngrijirii acordate de părinții săi.
- 16 Verwaltungsgericht Wien trebuie să deducă din această situație că părinții susținătorului reîntregirii, autori ai cererii, ar fi, în fapt, obligați să renunțe eventual la drepturile lor la reîntregirea familiei care decurg din articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE în cazul în care surorii susținătorului reîntregirii nu i s-ar elibera, de asemenea, un permis de ședere.
- 17 În jurisprudența anterioară privind articolul 20 TFUE (cauza C-34/09, Zambrano, cauza C-256/11, Dereci, cauza C-133/15, Chavez-Vilchez și alții), Curtea a arătat că un refuz al acordării dreptului de ședere unui resortisant al unei țări terțe poate fi inadmisibil dacă un astfel de refuz ar avea drept consecință faptul că cetățeni ai Uniunii vor fi obligați să părăsească teritoriul Uniunii. În asemenea condiții, respectivii cetățeni ai Uniunii ar fi, în fapt, în imposibilitatea de a exercita esența drepturilor conferite de statutul lor de cetățean al Uniunii. Cu toate acestea, din

punctul de vedere al Verwaltungsgericht Wien, jurisprudența anterioară a Curții nu vizează, pe de o parte, decât cetățenia Uniunii și, pe de altă parte, numai situațiile în care un resortisant al unei țări terțe este invitat să părăsească teritoriul Uniunii Europene, iar nu acele situații în care se refuză accesul.

- 18 În prezentele acțiuni, nu sunt implicați cetățeni ai Uniunii și, prin urmare, nu este avută în vedere încălcarea esenței articolului 20 TFUE. Cu toate acestea, se poate susține că, în cazul unui refuz al dreptului de ședere al unei alte persoane, autorilor cererilor CR și GF – în măsura în care aceștia beneficiază de un drept la reîntregirea familiei în temeiul Directivei 2003/86/CE – le este făcut, de fapt, imposibil dreptul la reîntregirea familiei care le este recunoscut de dreptul Uniunii. Din punctul de vedere al Verwaltungsgericht Wien, considerațiile referitoare la articolul 20 TFUE prezentate în hotărârile Curții citate anterior pot fi transpuse în cazul exercitării dreptului la reîntregirea familiei prevăzut la articolul 10 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2003/86/CE, astfel încât cea de a treia întrebare urmărește să se stabilească dacă o astfel de constrângere *de facto* poate extinde domeniul de aplicare al Directivei 2003/86/CE la alte persoane.
- 19 În acest context, trebuie să se observe că, în legislația austriacă, acordarea dreptului de ședere surorii majore a susținătorului reîntregirii este avută în vedere pentru motive imperative de viață privată și de familie în sensul articolului 8 din CEDO, în pofida nerespectării condițiilor legale. Cu toate acestea, un drept la acordarea unui drept de ședere, care decurge direct din dreptul Uniunii, ar putea depăși protecția conferită de articolul 8 din CEDO, astfel încât întrebarea adresată se dovedește necesară pentru soluționarea prezentei acțiuni cu privire la sora susținătorului reîntregirii.